

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **R. P.**
Státní příslušnost Ukrajina
t. č. Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, 735 64 Havířov –
Dolní Suchá

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2021 č. j. OAM-179/LE-BA02-K12-2020,
o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že jeho žádost o udělení mezinárodní

ochrany se podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítá jako zjevně nedůvodná. Žalobce vyslovil názor, že v jeho případě Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat nelze. V žalobě tvrdil, že pochází z oblasti, která se nenachází v části kontrolované proruskými separatisty. Má však za to, že jeho žádost o mezinárodní ochranu neměla být odmítnuta jako zjevně nedůvodná, ale měla být meritorně posouzena. Žalobce odkázal na čl. 37 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) a vyslovil názor, že z uvedeného ustanovení vyplývá, že pokud část území určité země nespĺňuje uvedené podmínky, nelze celou tuto zemi považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu procedurální směrnice. Vzhledem k tomu, že Česká republika na seznam bezpečných zemí původu zařadila Ukrajinu s výjimkou určitých oblastí, je zřejmé, že tyto oblasti nenapĺňují uvedená kritéria. Z toho důvodu však nelze považovat za bezpečnou zemi Ukrajinu ani jako celek. Žalobce v žalobě provedl srovnání se zněním staré procedurální směrnice z 1. 12. 2005 a uvedl, že ta výslovně umožňovala i označení pouze určité části země za bezpečnou. Na rozdíl od ní však nová procedurální směrnice takovou úpravu výslovně neumožňuje, z čehož on dovozuje, že takovou právní úpravu nelze přijmout. Dále namítal, že i pokud by soud dospěl k závěru, že lze za bezpečnou označit i část země, která spĺňuje podmínky stanovené procedurální směrnicí, pak způsob, jakým tuto část vymezuje vyhláška č. 328/2015 Sb., považuje za neurčitý. Konstatoval, že podle této vyhlášky se za bezpečnou nepovažuje, kromě poloostrova Krym, pouze ta část Doněcké a Luhanské oblasti, která je pod kontrolou proruských separatistů. Takové neurčité vymezení však dle něho nelze akceptovat. Rozsah okupované části se totiž může v čase měnit. Žalobce uvedl, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. To, že ozbrojený konflikt je v současné době geograficky limitován pouze na tzv. linii dotyku, totiž neznamená, že tento konflikt neovlivňuje i další území.

2. Žalobce dále uvedl, že kromě toho v rámci řízení prezentoval i individuální důvody žádosti o mezinárodní ochranu, konkrétně sdělil obavy z výkonu vojenské služby a jeho případného nasazení jako tankisty ve válce. Uznal, že v řízení neposkytl žádný písemný či jiný důkaz, ovšem svou část důkazního břemene unesl poskytnutím věrohodné výpovědi. Žalovaný měl povinnost shromáždit dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu, které jsou relevantní ve vztahu k tvrzením žadatele. Žalovaný však tuto povinnost nesplnil. Vycházel toliko z Informace OAMP – Ukrajina: Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, stav: srpen 2020. V této zprávě navíc žalovaný odkázal pouze na zcela obecné informace, které žádným způsobem nesouvisejí s důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Navíc se převážně jedná o informace, jejichž autorem je sám žalovaný. Informace, které žalovaný shromáždil, jsou nedostatečné. Žalovaný se dostatečně nevypořádal s důvody, proč se obává výkonu vojenské služby a pouze konstatoval, že nedoložil žádné dokumenty na podporu svých tvrzení a že branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem. Žalovaný se tak vůbec nezabýval jeho individuálním případem a možností, že za určitých okolností lze povolání do války podřadit pod § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu. Žalovaný měl dle jeho názoru posoudit jednak otázku, jaký trest by mu mohl v případě nenasotupení do armády hrozit a zda tento trest není nepřiměřený, posoudit i otázku, zda by případný výkon vojenské služby nemohl zahrnovat podílení se na páčání válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti. Všechny tyto okolnosti byl žalovaný povinen vyhodnotit a to na podkladě aktuálně shromážděných

relevantních zpráv z důvěryhodných zdrojů. To však žalovaný neučinil a takové zprávy ani neměl k dispozici.

3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Žalobcův názor na čl. 38 ve spojení s přílohou I procedurální směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU lze považovat pouze za účelovou polemiku a za skutečnost, kterou se účelově snaží prodloužit délku jeho azylového řízení. Žalovaný v podrobnostech odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, jehož stěžejní závěry v písemném vyjádření citoval a také k jednotlivým námitkám žalobce odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Zdůraznil, že charakteristickým znakem řízení o azylu v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je zvýšení důkazního břemene ve vztahu k žadatelům. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Je povinností žadatele azylově relevantní skutečnosti nejen tvrdit, ale zejména tato tvrzení doložit, pro což je již pouhá výpověď zcela nedostačující. K obavám žalobce z nástupu na vojenskou službu žalovaný odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 6 Azs 209/2020 – 29 a další judikaturu. K námitce ohledně dokumentu Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu žalovaný citoval závěry z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 105/2008 – 81.
4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud o žalobě bez nařízení jednání.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 19. 12. 2020 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Následně poskytl údaje k podané žádosti a sdělil, že je státním příslušníkem Ukrajiny, vyznává pravoslavné křesťanství, naposledy žil ve vesnici Stužica v Zakarpatské oblasti Ukrajiny. Na Ukrajině byl naposledy v listopadu 2017. Tehdy odjel autobusem do České republiky. Na území vstoupil na základě platného polského víza. Je zdrav, nemá žádná zdravotní omezení nebo zvláštní zdravotní potřeby. K důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že v roce 2015 mu začaly chodit pozvánky k nástupu na vojnu a poté do války. Odjel z Ukrajiny do Ruska, kde pracoval. Pak se vrátil zpět na Ukrajinu. Chtěl odjet znovu do Ruska, ovšem neměl vojenský průkaz, tak by ho do Ruska nepustili. Proto odjel do České republiky. Nechtěl nastoupit k výkonu vojenské služby a jít rovnou do války. Pokud by to odmítl, byl by uvězněn. Jiné důvody k žádosti o mezinárodní ochranu neuvedl. S žalobcem byl rovněž proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v němž nad rámec výše uvedeného doplnil, že se státními či bezpečnostními orgány ve své vlasti neměl problémy, nebyl trestně stíhán. Na to, že by ho měli vzít do války, usuzuje z toho, že většinou berou velitele tanků. Potvrdil, že ve vlasti nemá problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví nebo příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Na dotaz správního orgánu, zda-li chce na podporu svých tvrzení doložit nějaké doklady, dokumenty či jiné materiály, odpověděl záporně.

6. Žalovaný při posuzování žádosti žalobce vycházel především z jeho výpovědi a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace OAMP – Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, stav: srpen 2020.
7. Ze správního spisu se podává, že dne 26. 2. 2021 v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu, byla žalobci dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí shora uvedenými, seznámit se s informacemi, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Této možnosti žalobci nevyužil. Žádné další podklady pro rozhodnutí nenavrl a nevyslovil ani žádné námitky proti uvedeným zdrojům informací a způsobu jejich získání.
8. Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
9. Podle ust. § 2 vyhl. č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších cizinců, Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Ukrajinu s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.
10. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, pro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, 4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
11. Krajský soud předně odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu např. na usnesení č. j. 5 Azs 23/2013-19, na rozsudek č. j. 5 Azs 66/2008-70 a citované ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, z něhož plyne, že se předem vybrané země původu považují za bezpečné, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Krajský soud souhlasí s žalobcem, že zařazení země mezi bezpečné země je vyvratitelnou domněnkou. K tomu soud dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 66/2008-70, v němž soud konstatoval, že „označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu“. Ukrajina je podle § 2 vyhl. č. 328/2015 Sb., na seznamu zemí, které Česká republika považuje s výjimkou výše označených oblastí, za bezpečné. Bylo proto na žalobci, aby prokázal opak. V dané věci však žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování v zemi původu, a tedy nepovažovat Ukrajinu ve vztahu k osobě žalobce za bezpečnou zemi původu.

12. Krajský soud souhlasí se závěry žalovaného vyjádřenými na str. 3 – 5 napadeného rozhodnutí. Především žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti Ukrajiny, ve své vlasti nikdy neměl žádné konkrétní problémy se státními orgány své země. Zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle výše uvedeného § 16 odst. 2 zákona o azylu je vázáno na splnění dvou podmínek. První podmínkou je to, že žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Tato podmínka byla v daném případě splněna. Druhou podmínkou je pak to, že žadatel neprokáže v řízení o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Obavy žalobce z povolání do armády rozhodně nelze považovat za důvod, pro který by bylo možno mít pochybnosti o tom, že právě v jeho případě nelze Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat. V této souvislosti soud odkazuje na ustálenou judikaturu NSS, dle které konflikt na Ukrajině nelze klasifikovat jako totální, tedy takový, který by každého civilistu vystavoval reálnému nebezpečí vážné újmy (viz usnesení NSS č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69). Odmítání vojenské služby není samo o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, není-li spojeno s reálně projeveným politickým či náboženským přesvědčením. Co se týká žalobcem tvrzených obav z návratu na Ukrajinu kvůli branné povinnosti, souhlasí soud s žalovaným, že povolání do armády nelze bez dalšího označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, resp. za okolnost, kvůli které by v jeho případě nebylo možné Ukrajinu označit za bezpečnou zemi původu. Soud rovněž sdílí názor žalovaného, že branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem, jak také plyne z judikatury NSS, a to i v případě, pokud by vojenská služba byla spojena s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu (viz rozsudky NSS č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, č. j. 5 Azs 158/2015 – 24, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Nedůvodná je i námitka žalobce, že žalovaný při posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany vycházel toliko z jeho výpovědi a z Informace OAMP Ukrajina: Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, stav: srpen 2020. Žalobce měl možnost se k této zprávě vyjádřit, což neučinil. Je nutné rovněž podotknout, že žalobce ani v průběhu správního řízení ani v žalobě nijak nedoložil svá tvrzení, jimiž zpochybňoval bezpečnostní situaci na Ukrajině. Za takové situace není důvod pochybovat o závěru žalovaného, že v případě žalobce lze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Akceptovat nelze ani námitku žalobce, že jako bezpečnou zemi původu lze označit pouze celou zemi, která splňuje podmínky uvedené v čl. 37 procedurální směrnice a že vzhledem k tomu, že Česká republika na seznam bezpečných zemí původu zařadila Ukrajinu s výjimkou určitých oblastí, že je zřejmé, že tyto oblasti nenaplňují uvedená kritéria, a nelze proto považovat za bezpečnou zemi původu ani Ukrajinu jako celek. Takovýto závěr nelze učinit výkladem čl. 37 odst. 1 citované procedurální směrnice. Nic o tom, že by konkrétní země s výjimkou určitých oblastí nebylo možno považovat za bezpečnou zemi původu z procedurální směrnice rozhodně dovodit nelze, o čemž také vypovídá i bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. K tomu soud dále uvádí, že Česká republika v souladu s citovanou procedurální směrnicí využila možnosti neposuzovat bezpečnost země případ od případu, ale přijmout vnitrostátní seznam bezpečných zemí, což obsahuje vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu. Z § 86 odst. 4 zákona o azylu vyplývá povinnost žalovaného k pravidelnému přezkumu seznamu bezpečných zemí původu, přičemž žalovaný tak má činit nejméně jedenkrát v kalendářním roce. Přehodnocení označení Ukrajiny, s výjimkou označených oblastí, jako bezpečné země původu by se pak muselo projevit v novelizaci prováděcí vyhlášky. Soud současně zdůrazňuje, že je na žadateli, aby prokázal, že v jeho případě zemi původu

za bezpečnou považovat nelze, tedy že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou. Pro takové prokázání musí předložit závažné důvody, kterými zpochybní pro svůj konkrétní případ existenci jednotlivých charakteristik bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jen tak může dojít k vyvrácení uvedené domněnky, v důsledku čehož označení země původu jako bezpečné pak již není směrodatné. Uvedeným požadavkům pro unesení důkazního břemene a břemene tvrzení však žalobce v posuzované věci nedostál, jak výše uvedeno.

13. Krajský soud na základě shora uvedeného žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
14. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 31. 5. 2021

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně